

Het Kind Centraal

Samenwerking en Groei in een Multifunctioneel Gebouw

Deze afbeelding is kunstmatig gegenereerd op basis van de visie

Het Kind Centraal

Samenwerking en Groei in een Multifunctioneel Gebouw

1) Inleiding

In deze notitie presenteren we de gemeentelijke visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal”. Dit ideaalbeeld toont hoe samenwerking, binnen en buiten de school, kan bijdragen aan de ontwikkeling van onze kinderen. Het onderwijs kan met deze visie het gesprek aangaan over het creëren van een integraal netwerk van onderwijs, opvang en zorg voor kinderen in Huizen, onder de noemer van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw.

2) Verzoek onderwijs

De schoolbesturen zien kansen om samenwerking te stimuleren, vooral waar scholen geclusterd zijn of nieuw gebouwd worden. Deze samenwerking kan bestaan uit het delen van expertise, het combineren van functies en het efficiënt benutten van ruimtes. Denk aan gezamenlijk gebruik van speelzalen, kantoorruimtes, teamruimtes of vaklokalen (techniek, handvaardigheid, etc.). Ook andere partners zoals kinderopvang, bibliotheken en zorgaanbieders kunnen deelnemen. Ontwikkelingen zoals de rijke schooldag ondersteunen een betere ruimtebenutting, wat aansluit bij het collegeprogramma dat multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen nastreeft. Het is aan de samenwerkende partijen om deze samenwerking vorm te geven.

Daarnaast hebben de schoolbesturen van het primair onderwijs de gemeenteraad gevraagd “een visie te ontwikkelen voor de clustering van scholen en kinderopvang in onze gemeente”. Volgens hen draagt clustering op de lange termijn bij aan efficiëntere en effectievere samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang. Ze vragen de gemeente expliciet te investeren in extra vierkante meters voor kinderopvang in scholen, bovenop de genormeerde vierkante meters voor onderwijs, omdat het huidige beleid uitgaat van (dubbel)gebruik van bestaande onderwijsruimtes.

3) Verantwoordelijkheid gemeente

Hoewel de gemeente wettelijk niet gaat over de wijze waarop onderwijs wordt aangeboden of hoe leerlingondersteuning wordt georganiseerd, is er wel afstemming tussen jeugdhulp en onderwijsondersteuning via gezamenlijk overleg. Continu wordt er gewerkt aan de samenwerking tussen deze vormen van ondersteuning.

De gemeente is regisseur van het Sociaal Domein, waarbinnen alle kinderen kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Onder het Sociaal Domein vallen voorzieningen zoals jeugdhulp, opvoedondersteuning, voorschoolse educatie, schuldhulpverlening, kindarrangementen, gezondheid, sport, cultuur, enz. Daarnaast heeft de gemeente de wettelijke taak om te zorgen voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting.

4) Integraal werken in relatie tot ontwikkeling jeugdhulp en inclusief onderwijs

Momenteel zijn kindvoorzieningen vaak versnipperd. Verschillende partijen en professionals werken rondom een kind/gezin zonder altijd van elkaar op de hoogte te zijn. Dit leidt tot onnodige doorverwijzingen, complexe processen en onduidelijkheid over verantwoordelijkheden, vooral voor kwetsbare ouders die moeite hebben om de juiste hulp en ondersteuning voor hun kind(eren) te organiseren.

Versterkte integrale samenwerking sluit aan bij de landelijke [Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028](#), die inzet op de ontwikkeling van stevige lokale teams. Deze teams werken in de wijk samen met ouders en jeugdigen om te bieden wat echt nodig is. Ze verstrekken lichte hulp, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren, in nauwe samenwerking met lokale voorzieningen, kinderopvang, onderwijs en de ggz.

[De HBEL-visie Sociaal Domein 2023-2030](#) benadrukt de ontwikkeling van deze lokale teams en de lokale netwerken waarbinnen de gemeentelijk uitvoeringsdienst (Jeugdhulp, Wmo, Participatie en Werk & Inkomen) samenwerkt met onder andere praktijkondersteuners GGZ jeugd, Jeugd Gezondheidszorg en Versa Welzijn.

Naast de hervormingsagenda jeugd is landelijk het streven dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar [inclusief onderwijs](#) hebben gemaakt. Hierbij is het doel te komen tot 'inclusievere onderwijsvoorzieningen waar kinderen met en zonder beperking of ziekte samen naar school gaan, met behoud van het speciaal onderwijs voor leerlingen die dit nodig hebben. De insteek is dat het speciaal onderwijs haar expertise waar mogelijk gaat inzetten binnen reguliere scholen. Om te komen tot inclusief onderwijs is integrale samenwerking tussen meerdere disciplines een essentiële voorwaarde.

Voorname ontwikkelingen zetten in op een beweging naar integrale samenwerking om zo een sterke pedagogische basis te creëren met optimale ontwikkelkansen voor elk kind. Zodat ieder kind later volwaardig kan participeren in onze maatschappij, passend bij zijn of haar mogelijkheden.

5) Onderwijshuisvesting en integrale samenwerking

Wij zien mogelijkheden om de integrale samenwerking te ondersteunen via onze wettelijke taak op het gebied van onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting kan een middel zijn om de samenwerking rondom een kind te versterken, maatwerkondersteuning te bieden, een doorlopende leerlijn te creëren en een breder aanbod van voorzieningen mogelijk te maken.

Dit betekent niet dat alle functies in één gebouw moeten worden ondergebracht. De behoeften van het kind staan centraal en er zijn verschillende manieren om samenwerking en gezamenlijke huisvesting te realiseren. Het simpelweg toevoegen van functies, waaronder kinderopvang, aan een onderwijsgebouw leidt niet automatisch tot integrale samenwerking.

Om een gedragen integraal multifunctioneel onderwijsgebouw te realiseren, is de eerste stap het formuleren van een visie die richting geeft en helpt om doelen op het gebied van integrale samenwerking te bereiken.

6) Visie integraal multifunctioneel onderwijsgebouw IMO)

In onze visie is het IMO een veilige omgeving waar alle kinderen van 0 tot 13 jaar zoveel mogelijk samen naar dezelfde school gaan en opgroeien in een veilige leerrijke omgeving waar aandacht is voor talent en ontwikkeling. Er is voldoende aanbod van voor- en naschoolse voorzieningen. Daarnaast hebben alle kinderen de mogelijkheid aansluitend op het onderwijs kennis te maken met welzijn, sport, cultuur, media en andere activiteiten. Alle ruimtes worden multifunctioneel gebruikt, ook na schooltijd. Oftewel een plek met vrije ruimtes om te ontmoeten en te bewegen, waar iedereen zich welkom voelt. Hier komen ouders, opvoeders, leerkrachten en andere professionals samen om het beste voor de kinderen te realiseren.

Naast ontmoetingen en ontwikkeling werken het onderwijs, kinderopvang, passend onderwijs en jeugdhulp naadloos samen (één leiding, één team en één pedagogische visie), ondersteund door andere partners zoals welzijnsorganisaties, opvoedondersteuners, etc. Deze samenwerking zorgt voor maatwerk wat betreft leerroute, leertempo en ondersteuning. Waarbij de benodigde ondersteuning het kind volgt of dat nu in het IMO is of thuis. Ook wordt hiermee verwarring voorkomen doordat er altijd voor de ouders en kinderen één aanspreekpunt is, vooral in complexe situaties.

Door deze visie te realiseren, kan het IMO bijdragen aan een geïntegreerde, efficiënte en ondersteunende omgeving die de ontwikkeling, talent en het welzijn van alle kinderen bevordert.

7) Wat willen we minimaal bereiken met het middel integraal multifunctioneel onderwijsgebouw voor ouder, professionals en kinderen?

Voor kinderen

1. Het IMO biedt een veilige plek waar kinderen zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën. De doorlopende leerlijn en het maatwerk zorgen ervoor dat kinderen in hun eigen tempo kunnen leren en groeien.
2. Kinderen worden niet alleen cognitief gestimuleerd, maar krijgen ook de kans om deel te nemen aan welzijns-, sport-, cultuur- en media-activiteiten, waardoor ze hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen.
3. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld logopedie of opvoedondersteuning, krijgen deze hulp snel en in een vertrouwde omgeving, wat bijdraagt aan hun welzijn en ontwikkeling.

Voor ouders

1. Ouders hebben één contactpersoon, waardoor communicatie rondom hun kind eenvoudiger en transparanter is. Dit zorgt ervoor dat ouders weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen of ondersteuning.

2. Dankzij de voor- en naschoolse voorzieningen kunnen ouders werk en zorg makkelijker combineren. De brede openingstijden en het aanbod van activiteiten bieden flexibiliteit.
3. Ouders krijgen sneller toegang tot passende ondersteuning en zorg voor hun kind, bijvoorbeeld bij leer- of gedragsproblemen, zonder dat ze externe hulp moeten inschakelen.

Voor professionals

1. Het werken in één team met een gedeelde visie en doelen zorgt voor betere samenwerking en afstemming tussen verschillende disciplines, zoals onderwijs, kinderopvang, passend onderwijs en jeugdhulp. Dit voorkomt misverstanden en zorgt ervoor dat alle professionals op dezelfde lijn zitten.
2. Professionals kunnen maatwerk leveren, omdat ze gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van het kind. Ze kunnen beter inspelen op de individuele behoeften van ieder kind, dankzij de nauwe samenwerking en gedeelde kennis.
3. Door de samenwerking en het delen van verantwoordelijkheden kunnen professionals elkaar beter ondersteunen, wat leidt tot een betere werkomgeving en hogere kwaliteit van dienstverlening.

Samengevat, een IMO kan dienen als middel om een geïntegreerde aanpak te realiseren dat ten goede komt aan zowel de kinderen als de ouders en professionals, door efficiënte samenwerking, betere toegang tot zorg en een breder aanbod.

8) Een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw is een middel maar geen doel op zich.

De effecten van een IMO zijn moeilijk vast te stellen, omdat elk IMO een unieke samenwerking heeft ontwikkeld en er grote variatie bestaat in elementen zoals voor- en naschoolse activiteiten, doelen, duur en inhoud. Onderzoek heeft geen bewijs geleverd dat een IMO automatisch leidt tot positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen.

Echter, meerdere rapporten (zie onderstaand) tonen aan dat de ontwikkelingskansen van kinderen verbeteren door samenwerking in pedagogische netwerken, een goed voorschools aanbod, voldoende ouderbetrokkenheid en inzetten op talentontwikkeling. Het beeld is dat een IMO voornoemde kan faciliteren/versterken, maar de ontwikkeling van een IMO is geen doel op zich.

1) Resultaten van de proeftuinen van PACT

Het onderzoek naar de PACT-proeftuinen richt zich op de effecten van multidisciplinaire samenwerking in inclusieve speelleeromgevingen voor jonge kinderen (0-6 jaar). Belangrijke bevindingen zijn dat professionals beter leren omgaan met diversiteit en dat de samenwerking leidt tot minder doorverwijzingen naar gespecialiseerde zorg. Randvoorwaarden voor succes zijn onder andere een gedeelde visie, goede communicatie en betrokkenheid van ouders.

<https://netwerkindcentra.nl/wp-content/uploads/2024/08/PACT-wetenschap-resultaten.pdf>

2) Investeren in kinderen van 0 tot 12 jaar.

In dit rapport staan wetenschappelijke bevindingen over de ontwikkeling van kinderen van 0-12 jaar in kindcentra. De conclusies benadrukken dat vroegtijdige investeringen in onderwijs en opvang kansengelijkheid bevorderen en de ontwikkeling van kinderen positief beïnvloeden. Deelname aan voorschoolse voorzieningen heeft significante voordelen, en multidisciplinaire samenwerking tussen opvang, onderwijs en zorg is cruciaal voor inclusie.
https://netwerkkindcentra.nl/wp-content/uploads/2024/08/190326_Wat_we_weten.pdf

3) Een kansrijke start voor alle kinderen

Het rapport benadrukt het belang van gelijke kansen in de vroege kindontwikkeling. Belangrijkste resultaten zijn dat kwalitatief goede voorschoolse educatie, ouderbetrokkenheid, en samenwerking essentieel zijn. Er wordt gepleit voor een geïntegreerd beleid dat de verbinding tussen onderwijs, zorg en welzijn versterkt, zodat elk kind de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen.

https://netwerkkindcentra.nl/wp-content/uploads/2023/08/2021-SER-kansrijke_start_alle_kinderen.pdf

4) Met andere ogen

Het rapport richt zich op de verbetering van de samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd. Belangrijke bevindingen zijn dat multidisciplinaire samenwerking nodig is om kinderen met extra behoeften adequaat te ondersteunen.

https://netwerkkindcentra.nl/wp-content/uploads/2023/05/2018-Peeters-samenwerking_onderwijs_zorg_jeugd.pdf

5) Samenwerken rondom kinderen

Het rapport behandelt de samenwerking tussen verschillende professionals rondom kinderen en de impact hiervan op hun ontwikkeling. Belangrijke bevindingen zijn dat effectieve samenwerking leidt tot betere ondersteuning van kinderen, vooral bij complexe problemen. Daarnaast zijn duidelijke communicatie, wederzijds vertrouwen en een gedeelde visie essentieel voor succes. Het rapport benadrukt het belang van een geïntegreerde aanpak die onderwijs, zorg en welzijn verbindt.

[Microsoft Word - Samenwerken rondom kinderen definitief_1_.doc \(hva.nl\)](#)

6) Sterke pedagogische basis en preventie

In het rapport staat dat de pedagogische kwaliteit in de leefomgeving van kinderen (thuis, op school en kinderopvang, in de vrije tijd en online), grotendeels de mate bepaalt waarin kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Zo wordt beschreven dat samenwerking met kinderen, ouders, onderwijs, professionals en maatschappelijke partners van belang is om te komen tot een goede pedagogische basis.

https://www.nji.nl/uploads/2021-06/Preventie_CoP.pdf